

Серія «Мій конспект»
Заснована 2008 року

Харків
Видавнича група «Основа»
2015

УДК 37.016+811.161.2
ББК 74.26+81.2УКР
У74

Автори:

Марецька Л. П., кандидат педагогічних наук,
завідувач науково-методичної лабораторії української мови і літератури
Комунального вищого навчального закладу «Херсонська академія
неперервної освіти» Херсонської обласної ради;
Голобородько К. Ю., доктор філологічних наук, професор,
декан українського мовно-літературного факультету
імені Г. Ф. Квітки-Основ'яненка Харківського національного
педагогічного університету імені Г. С. Сковороди;
Окуневич Т. Г., кандидат педагогічних наук, доцент кафедри мовознавства
Херсонського державного університету;
Чаловська М. В., учитель української мови і літератури вищої категорії,
учитель-методист Херсонської багатoproфільної гімназії № 20
імені Б. Лавренюва Херсонської міської ради.

Рецензенти:

Назаренко Л. М., кандидат педагогічних наук, доцент;
Кучма Т. І., учитель української мови вищої категорії, учитель-методист
Херсонського академічного ліцею при ХДУ.

**Українська мова. 7 клас. II семестр / Л. П. Марецька,
У74 К. Ю. Голобородько, Т. Г. Окуневич, М. В. Чаловська /
за ред. Є. П. Голобородько. — Х. : Вид. група «Основа»,
2015. — 102, [2] с. — (Серія «Мій конспект»).**

ISBN 978-617-00-2462-6.

У посібнику репрезентовано всі уроки української мови для II семестру 7 класу за новою програмою 11-річної школи згідно з наказом Міністерства освіти і науки України № 585 від 29.05.2015.

Метою створення цього посібника є бажання полегшити підготовку вчителя до уроку, вивільнити час для творчої складової. Конспекти складено за чіткою структурою, містять основні етапи уроку, але можуть бути творчо доопрацьовані. Зручний формат перфорації дає можливість виокремити конспект кожного уроку.

Для вчителів української мови й літератури загальноосвітніх шкіл, керівників методичних об'єднань, студентів вищих навчальних закладів.

**УДК 37.016+811.161.2
ББК 74.26+81.2УКР**

ISBN 978-617-00-2462-6

© Марецька Л. П., Голобородько К. Ю.,
Окуневич Т. Г., Чаловська М. В., 2015
© Голобородько Є. П., за заг. ред., 2015
© ТОВ «Видавнична група «Основа», 2015

Зміст

Урок № 41	Дієприслівник як особлива форма дієслова: загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль	5
Урок № 42	Вид і час дієприслівників	7
Урок № 43	Дієприслівники доконаного і недоконаного виду	9
Урок № 44–45	Урок розвитку комунікативних умінь № 10–11. Контрольний письмовий докладний переказ тексту-роздуму в художньому стилі ...	11
Урок № 46	Правопис <i>не</i> з дієприслівниками	13
Урок № 47	Дієприслівниковий зворот	15
Урок № 48	Коми при дієприслівниковому звороті й одиничному дієприслівникові	17
Урок № 49	Урок розвитку комунікативних умінь № 12. Складання й розігрування діалогів відповідно до запропонованої ситуації спілкування	19
Урок № 50	Тематична контрольна робота № 4. Контрольний тест	21
Урок № 51	Прислівник: загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль	23
Урок № 52	Розряди прислівників	25
Урок № 53	Способи творення прислівників. Правила наголошування прислівників	27
Урок № 54	Урок розвитку комунікативних умінь № 13. Повторення вивченого про жанри мовлення. Оповідання, замітка, розписка, особливості їх будови	29
Урок № 55	Урок розвитку комунікативних умінь № 14. Письмовий твір-оповідання за наведеним сюжетом	31
Урок № 56	Ступені порівняння прислівників	33
Урок № 57	Букви <i>-н-</i> і <i>-нн-</i> у прислівниках	35
Урок № 58	Букви <i>и</i> та <i>і</i> в кінці прислівників	37
Урок № 59	<i>Не, ні</i> з прислівниками	39
Урок № 60	Урок розвитку комунікативних умінь № 15. Письмовий стислий переказ розповідного тексту з елементами опису процесу праці в художньому стилі	41
Урок № 61	Правопис прислівників на <i>-о, -е</i> , утворених від прикметників і дієприкметників	43
Урок № 62	Написання прислівників разом	45
Урок № 62	Написання прислівників через дефіс	47
Урок № 64	Написання прислівників окремо	49
Урок № 65	Написання прислівникових сполучень	51
Урок № 66	Тематична контрольна робота № 5. Контрольний тест	53
Урок № 67	Прийменник як службова частина мови. Прийменник як засіб зв'язку у словосполученні й реченні	55
Урок № 68	Види прийменників за будовою. Непохідні та похідні прийменники	57
Урок № 69	Урок розвитку комунікативних умінь № 16. Ділові папери. Розписка	59

<i>Урок № 70</i>	Написання похідних прийменників разом, окремо і через дефіс	61
<i>Урок № 71</i>	Контрольний диктант. Контрольне аудіювання тексту наукового стилю	63
<i>Урок № 72</i>	Сполучник як службова частина мови. Види сполучників за будовою, походженням, способом використання в реченні	65
<i>Урок № 73</i>	Уживання сполучників у простому і складному реченнях. Сполучники сурядності й підрядності	67
<i>Урок № 74</i>	Сполучники й сполучні слова. Написання сполучників разом та окремо. Розрізнення сполучників і однозвучних слів	69
<i>Урок № 75</i>	Урок розвитку комунікативних умінь № 17. Усний твір-опис процесу праці за власними спостереженнями в науковому стилі	71
<i>Урок № 76–77</i>	Уроки розвитку комунікативних умінь № 18–19. Контрольний твір-опис процесу праці за власними спостереженнями в художньому стилі	73
<i>Урок № 78</i>	Частка як службова частина мови	75
<i>Урок № 79</i>	Розряди часток за значенням. Частки в спонукальних і окличних реченнях	77
<i>Урок № 80</i>	Розвиток комунікативних умінь № 20. Усний твір-роздум дискусійного характеру публіцистичного стилю	79
<i>Урок № 81</i>	Правопис часток (із займенниками і прислівниками). Написання часток <i>-бо, -но, -то, -от, -таки</i>	81
<i>Урок № 82</i>	<i>Не</i> і <i>ні</i> з різними частинами мови	83
<i>Урок № 83</i>	Вигук як особлива частина мови. Групи вигуків за значенням. Правопис вигуків (дефіс у вигуках, кома і знак оклику при вигуках)	85
<i>Урок № 84</i>	Розвиток комунікативних умінь № 21. Портретний нарис у публіцистичному стилі	87
<i>Урок № 85</i>	Тематична контрольна робота. Службові частини мови. Тести	89
<i>Урок № 86</i>	Розвиток комунікативних умінь № 22. Анотація	93
<i>Урок № 87</i>	Узагальнення й систематизація вивченого про частини мови	95
<i>Урок № 88</i>	Узагальнення й систематизація вивченого про правопис і використання різних частин мови в мовленні	97
	Тексти для аудіювання	99
	Список використаних джерел	102

Урок № 41. **ДІЄПРИСЛІВНИК ЯК ОСОБЛИВА ФОРМА ДІЄСЛОВА:
ЗАГАЛЬНЕ ЗНАЧЕННЯ, МОРФОЛОГІЧНІ ОЗНАКИ,
СИНТАКСИЧНА РОЛЬ**

Дата _____

Клас _____

Мета:

- **навчальна:** дати поняття про дієприслівник як особливу форму дієслова, навчити знаходити в реченні дієприслівники, визначати їхню роль; формувати вміння правильно інтонувати речення з дієприслівником, розрізняти дієприслівники і дієприкметники; домогтися засвоєння мовного матеріалу та правильного написання прислівників; збагачувати словниковий запас учнів;
- **розвивальна:** розвивати логічне мислення, увагу, зв'язне мовлення;
- **виховна:** за допомогою мовленнєво-комунікативного дидактичного матеріалу виховувати дбайливе ставлення до природи.

Тип уроку: урок засвоєння нових знань та формування мовних і мовленнєвих умінь і навичок.

Перебіг уроку

I. ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ МОМЕНТ

II. ПЕРЕВІРКА ДОМАШНЬОГО ЗАВДАННЯ

III. МОТИВАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

IV. АКТУАЛІЗАЦІЯ ОПОРНИХ ЗНАНЬ

Бліцопитування

- ♦ Які ви знаєте форми дієслова?
- ♦ Яку форму дієслова ви вже вивчили? Наведіть приклади.
- ♦ Які ознаки дієслова і прикметника має дієприкметник?

Камінь спотикання (робота біля дошки)

- ▶ Записати речення, з'ясувати належність кожного слова до тієї чи тієї частини мови.

Через край хлюпнули рясні краплини, відбившись легким плеском у темній глибині.

- ▶ Виділити в реченні підмет. Підкреслити слова, що вказують на основну і додаткову дію, дати їм характеристику. Зробити висновок.

V. ПОВІДОМЛЕННЯ ТЕМИ, МЕТИ, ЗАВДАНЬ УРОКУ

VI. СПРИЙНЯТТЯ І ЗАСВОЄННЯ УЧНЯМИ НАВЧАЛЬНОГО МАТЕРІАЛУ

Опрацювання теоретичного матеріалу за підручником

- ▶ Опрацювати матеріал підручника, порівняти з матеріалом опорного конспекту. З'ясувати, який матеріал відсутній у конспекті, а якого немає в підручнику.
- ▶ Поставити запитання один одному за темою, використовуючи матеріал опорного конспекту.

Аналіз думок

- ▶ Прочитати текст. Знайти дієприслівники. З'ясувати, на яку дію вони вказують і яку синтаксичну функцію виконують у реченні.

VII. ЗАКРІПЛЕННЯ ЗДОБУТИХ ЗНАНЬ

Дослідницька лабораторія

- ▶ Прочитати текст. Виписати речення з дієприслівниками, підкреслити і вказати їх значення та граматичні ознаки.

Одбившись від табуна, кінь попрямував до озера. Над ним стрижі в'юються. Чому? Ідучи, кінь піднімав з трави мух і комарів. Ось і ловлять їх серпокрилі. Не відстають від них і бабки. До чого ж ненаситні... А що вже гарні! Красивішої комахи, напевно, немає — тіло витончене, крила прозорі, блискучі. А літає як?! То прямо, як літак, то, ніби вертоліт, зривається вбік, зринаючи вгору і стрімко падаючи вниз. Мрія багатьох конструкторів створити літальний апарат, подібний до бабки (За А. Давидовим).

- ▶ За таблицею-опорою зробити висновки про морфологічні ознаки та синтаксичну роль дієприслівників.
- ▶ Порівняти морфолого-синтаксичні ознаки слів *блискучі* і *падаючи*. Зробити висновки.

Хто швидше?

- ▶ Порівняти речення. Чи кожне з них має граматичну основу? Чому? Чому одні речення завершені, а інші ні?

Трава зеленіє	Зазеленівши трава...
Верба зітхає	Верба зітхаючи...
Сонечко сміється	Засміявшись сонечко...

- ▶ Списати речення, доповнюючи ті, які не завершені. Визначити роль дієслова і дієприслівника в реченні, поставити до дієприслівників запитання.

Творче редагування

- ▶ Переробити текст, замінюючи, де це можливо, дієслова на дієприслівники. Підкреслити дієприслівники.

Здалека доносяться різні співи — то сходяться на «вулицю» і співають парубки і дівчата. Ось пройшов парубок вулицею. Йде він тихо, недбало, похитується; подерта свитина висить на одному плечі. Проходить він біля хати, завів пісню... Виспіває і йде до греблі. Там, біля греблі, під вербами, збирається молодь на вулицю. Почув пісню свого товариша, наймита, москалик і собі подав голос, коли виходив з хати. Хутко замовкли самотні співи, а під вербами загули співи двох великих гуртів дівчат і парубків (За Лесею Українкою).

Лабораторія перекладача (робота у групах)

- ▶ Перекласти і записати речення.

Из капелек, падающих в воздухе, состоит туман. Облака — это тот же туман, скопившийся высоко над землей.

Далі, далі... (робота у групах)

- ▶ Від наведених дієслів утворити дієприслівники. На які питання вони відповідають?

1. Говорити, сіяти, вслухатися, капати, накинути, виконати, записати.
2. Казати, писати, повідомити, стежити, кликати, ненавидіти, бурмотіти.
3. Боротися, рокотати, палахкотати, палахкотіти, торохтіти, біліти.
4. Положити, волочитися, бажати, належати, садити, різати, біліти, потіти.

Лінгвістичне конструювання

- ▶ З 2–3 утвореними дієприслівниками скласти речення, з'ясувати їхні граматичні ознаки і синтаксичну роль.

VIII. ПІДБИТТЯ ПІДСУМКІВ

ІХ. ОГолошення РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ УЧНІВ

ІХ. ДОМАШНЄ ЗАВДАННЯ

- ▶ Вивчити матеріал параграфа.
- ▶ Виконати вправу за підручником.

Мета:

- **навчальна:** поглибити знання учнів про дієприслівник як особливу форму дієслова; навчити утворювати дієприслівники доконаного і недоконаного виду, сприяти зміцненню навичок їх написання;
- **розвивальна:** формувати вміння розпізнавати дієприслівники в реченнях, визначати орфограму «Буква *и* в суфіксах дієприслівників»; розвивати творчі вміння використання утворених дієприслівників у власних висловлюваннях;
- **виховна:** виховувати інтерес до рідного краю.

Тип уроку: урок засвоєння нових знань та формування практичних умінь і навичок.

Перебіг уроку

I. ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ МОМЕНТ**II. ПЕРЕВІРКА ДОМАШНЬОГО ЗАВДАННЯ****III. МОТИВАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ****IV. АКТУАЛІЗАЦІЯ ОПОРНИХ ЗНАНЬ****Лінгвістичне спостереження**

- ▶ Прочитати сполучення слів. Виписати дієприслівники. Визначити, від яких дієслів вони утворилися. З'ясувати спосіб їх творення.

Спускаючись з гори, проходячи повз будинок, читаючи книгу, простягнувши руку, прощаючись з друзями, звиваючись стрічкою.

V. ПОВІДОМЛЕННЯ ТЕМИ, МЕТИ, ЗАВДАНЬ УРОКУ**VI. СПРИЙНЯТТЯ І ЗАСВОЄННЯ УЧНЯМИ НАВЧАЛЬНОГО МАТЕРІАЛУ****VII. ЗАКРІПЛЕННЯ ЗДОБУТИХ ЗНАНЬ****Дослідження-обґрунтування**

- ▶ Прочитати текст. Визначити його тему й основну думку. Чи відповідає назва тексту його змісту? Виписати з тексту дієслова, визначити їх час, підкреслити основу. Які дієприслівники утворюються від основи дієслова минулого часу? Записати ці дієприслівники і пояснити правопис.

ЯК ВИНИКЛИ ПРАВИЛА ПОВЕДІНКИ

Багато століть існує людство. Мільярди разів у житті людей повторювалися деякі звичні повсякденні ситуації. Люди зустрічалися і розлучалися, знайомилися, робили один одному послуги, прохали один одного про щось, відмовляли у проханні, приносили подарунки, висловлювали співчуття, ходили в гості. Сотні мільйонів разів було це на практиці, і поступово люди знаходили і з покоління в покоління передавали найзручніші, економні, розумні способи дії у подібних ситуаціях. Так виникли правила поведінки (*За Беатою Бушелевою*).

Пізнайко (робота в парах)

- ▶ Від дієслів першої групи утворити дієприслівники недоконаного виду, а від дієслів другої — доконаного.

1. Бути, гребти, дрижати, лізти, класти, рости, писати, терти, бачити, терти. 2. Винести, сплести, знести, зібрати, сплутати, розсипатися, підперти.

- ▶ Підкреслити суфікси, від яких утворилися дієприслівники. Зробити висновки. З трьома дієприслівниками скласти речення.
- ▶ Помінятися зошитами та перевірити виконане сусідом завдання.

Камінь спотикання

- ▶ Прочитати текст. Знайти дієприслівники, виписати їх. На місці крапок записати потрібну літеру. Позначити у словах орфограму «Буква *и* в суфіксах дієприслівників».

Я оглядаюсь і не вірю своїм очам. Вулицею, вигнувш.. шиї, мчать вітроногі лошата. За ними, учепивш..сь за віжки, стоїть гордий дядько Микола. Шапка у нього збита на вухо, кожух нарозхрист, вусища метляються на всі боки, то розкриваюч.., то затуляюч.. дядькову посмішку (*М. Стельмах*).

Дослідження-характеристика

- ▶ Переписати речення, замість крапок уставити літери *и* або *і*. Вибрати дієприслівники і схарактеризувати їх вид.

Василько, стояч.. на лаві, в дитячому чистому подиві позирав на матір, не розумюч.., що їй болить, чому великі сяюч.. слези раптом бризнувш.. з очей, повільно котяться і котяться по щоках. В погож.. дні Данько, напнувш.. на плечі материн латаний кожух, любить поратися надворі по хазяйству або, вийшовш.. до річки, подовгу стоїть з костуром на згірку, уважно приглядаюч..сь до світлої, розблислої на сонці зарічанської далечі, чутливо прислухаюч..сь до молодих бентежливих звуків весни (*О. Гончар*).

Творча робота (робота у групах)

- ▶ Доповнити речення. Звернути увагу на вимову дієприслівників. Визначити дієприслівники доконаного і недоконаного виду.
  - Попрацювавши із задоволенням...
  - Поливаючи в теплиці квіти...
  - Чекаючи на товариша ...
  - Відпочивши після роботи...

Робота зі словником

- ▶ Вибрати зі словника по 10 дієприслівників із суфіксами *-учи (-ючи)* та *-вши*. Правильно прочитати виписані слова. Три із них увести в речення.

Я — коректор

- ▶ Знайти помилку в записі дієприслівників.

Летючи, носючи, колячи, верчачи, верчучи (від верчу), молочачи, молочучи (від молочу), хочачи, носючи (від ношу).
- ▶ Увести кілька відредагованих слів у речення.

Лабораторія перекладача

- ▶ Перекласти українською мовою російські дієприслівники. Порівняти їх вимову та написання. Звернути увагу на орфограму «Буква *и* в суфіксах дієприслівників» в українських дієприслівниках.

Лежа, спеша, читая, играя, стоя, звеня, увидя, закрив, спросив, придвинув.

VIII. ПІДБИТТЯ ПІДСУМКІВ

«Незакінчене речення»

- Найцікавішим на уроці було...
- Найлегшим завданням було ...
- Найскладнішою вправою виявилася ...

ІХ. ОГолошення РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ УЧНІВ

X. ДОМАШНЄ ЗАВДАННЯ

- ▶ Вивчити матеріал параграфа.
- ▶ Виконати вправу за підручником.

Урок № 43. ДІЄПРИСЛІВНИКИ ДОКОНАНОГО І НЕДОКОНАНОГО ВИДУ

Дата _____

Клас _____

Мета:

- **навчальна:** поглибити знання учнів про особливості творення дієприслівників доконаного і недоконаного виду;
- **розвивальна:** формувати загальнопізнавальні вміння знаходити в текстах дієприслівники з орфограмою «Буква *и* в суфіксах дієприслівників»;
- **виховна:** за допомогою мовленнєво-комунікативного дидактичного матеріалу виховувати бережливе ставлення до рідної мови.

Тип уроку: урок формування практичних умінь і навичок.

Перебіг уроку

I. ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ МОМЕНТ

II. ПЕРЕВІРКА ДОМАШНЬОГО ЗАВДАННЯ

III. МОТИВАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

IV. АКТУАЛІЗАЦІЯ ОПОРНИХ ЗНАТЬ

Лінгвістичне спостереження

- ▶ Прочитати текст. Визначити тему й основну думку. Дібрати заголовок. Виловити своє ставлення до прочитаного.

Ось і сонце. Запаливши пожежу на сході, воно довго вагалось — виходити чи не виходити. Врешті, викотившись із-за гаю, освітило все навкруги. Зрадівши сонцю, засміялися поля, задзвеніли бджоли, розспівалися птахи. Заколотившись, усіма барвами грає на сонці кукурудза, гордо схиливши набік свої розкішні султани. Тихо шелестить листям береза, одірвавшись від міцного ранкового сну.

- ▶ Виписати дієприслівники, записавши поряд із ним дієслова, від яких вони утворені. Визначити час дієслів.

V. ПОВІДОМЛЕННЯ ТЕМИ, МЕТИ, ЗАВДАНЬ УРОКУ

VI. СПРИЙНЯТТЯ І ЗАСВОЄННЯ УЧНЯМИ НАВЧАЛЬНОГО МАТЕРІАЛУ

VII. ЗАКРІПЛЕННЯ ЗДОБУТИХ ЗНАТЬ

Дослідницька лабораторія

- ▶ Прочитайте речення. Яким спільним значенням вони об'єднані? Назвіть дієприслівники. Які суфікси беруть участь у їх творенні?

Беручи в руки книгу, зваж свої можливості. Виступаючи з доповіддю, ні на мить не забувай про культуру мовлення. Працюючи над рукописом, не забувай про відпочинок. Зупиняйся, вслухаючись в тишу. Допомагаючи іншим, будеш спокійним, що життя прожив не даремно.

Хто швидше (розподільний диктант)

- ▶ Прочитайте наведено слова. Розподіліть їх у два стовпчики: 1 — дієслова доконаного виду; 2 — дієслова недоконаного виду.

Працюючи, запрацювавши, читаючи, прочитуючи, прочитавши, перевіривши, перевіряючи, ставши, стаючи, поставивши, ставлячи, ухваливши, діючи, борючись, переборюючи, переборюючи, оборонивши, обороняючись, купуючи, купивши, закупивши, прикупуваючи, прикупивши, прибудувавши, прибудовуючи.

- ▶ Виділіть орфограми в суфіксах.

- ▶ Складіть словосполучення з дієприслівниками. Два-три словосполучення введіть у речення і запишіть їх. Визначте морфологічні ознаки і синтаксичну роль дієприслівників.
- ▶ Зробіть морфологічний розбір одного з дієприслівників (за алгоритмом, наведеним у підручнику). Зробіть свої висновки.

Перевір на практиці

- ▶ Пригадати, які функції в реченні виконує прислівник. Визначити, що спільного у функціях прислівника і дієприслівника. Для порівняння навести власні приклади або вибрати речення із попередньої вправи.

Творче конструювання

- ▶ Прочитати текст. Дати йому назву. Переказати з елементами роздуму. Виписати речення з дієприслівниками. Виділити орфограму «Буква *и* в суфіксах дієприслівників».

Ти був іще малий котигорошок,
 Така собі одна із людських мошок,
 Що виповзла на сонце, бо весна
 Тепло лила із келиха без дна,
 І щось собі блаженно лепетали, —
 І от тебе розумники спитали
 (Можливо, й сам слова сказав я ті):
 Ким хочеш бути, хлопчику, в житті?
 Серйозний, як усі котигорошки,
 Та на питання це подумав трошки
 І відповів: «Людиною» Дитя!
 Благословляючи твоє життя,
 У трудну виряджаючи дорогу,
 Яку пораду чи пересторогу
 Я кращу дам, ніж дав собі ти сам?
 Будь вірним слову, що усім словам
 Із ним одним ніколи не зрівняється!
 Хай веселять тебе любов і праця,
 Хай дружби непогасної крило
 Гірке від тебе відганяє зло,
 І хай у час останній свій про сина
 Спокійно я подумаю: людина!

М. Рильський

Лабораторія перекладача

- ▶ Перекласти українською мовою. Звернути увагу на оформлення дієприслівників в українській і російській мовах.
1. Войдя в комнату, я увидел своего друга. 2. Прочитав книгу, ми обсудили её.
3. Сидя на берегу реки, мы ощутили приятную прохладу. 4. Слушая музыку, она вспоминала забытые стихи.
- ▶ Підкреслити однією лінією дієприслівники доконаного виду і двома — недоконаного.

VIII. ПІДБИТТЯ ПІДСУМКІВ

Незакінчене речення

1. Найцікавішим на уроці було... 2. Найлегшим завданням було ... 3. Найважчим було завдання...

ІХ. ОГОЛОШЕННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ УЧНІВ

X. ДОМАШНЄ ЗАВДАННЯ

- ▶ Вивчити матеріал параграфа.
- ▶ Виконати вправу за підручником.